

Λογοτεχνία

Μια αλληγορία για την εφηβεία

Ένας ορειβάτης σε ένα ψηλό βουνό περνά από τόσες συναισθηματικές φάσεις και τόσους κινδύνους σαν ένα έφηβο παιδί.

Ο ορειβάτης, καταρχάς, ξεκινάει να σκαρφαλώνει το βουνό με πίστη και αυτοπεποίθηση σκεπτόμενος ότι θα τα καταφέρει. Σκαρφαλώνοντας σιγά σιγά αρχίζει και κουράζεται. Το όνειρό του να φτάσει στην κορυφή φαντάζει ακατόρθωτο. Δεν τα παρατάει όμως. Μαύρα σύννεφα, δυνατοί άνεμοι μαζεύονται πάνω από το κεφάλι του ορειβάτη. Ο ορειβάτης τρομάζει, σκέφτεται πώς θα επιβιώσει. Να κατέβει άραγε από το βουνό; Να σταματήσει εκεί; Οι δυνατοί άνεμοι προσπαθούν να τον παρασύρουν, ο ορειβάτης είναι εκτεθειμένος.

Έτσι είναι και ένας έφηβος στο κοινωνικό περιβάλλον.

Ο ορειβάτης επιλέγει τον εύκολο δρόμο και αρχίζει να κατεβαίνει το βουνό, βλέπει πηνή, τα οποία τα αγαπά και τα θαυμάζει, μα αν κατέβει, δεν θα τα βλέπει πλέον από τέτοιο ύψος, αλλά όπως όλοι οι άλλοι. Σκέψεις ενοχής κυβερνούν το μυαλό του. Ο ορειβάτης σκέφτεται: Μα, καλά, τι κάνω; Θα εγκαταλείψω το όνειρό μου; Από τη στιγμή που ήρθα μέχρι εδώ, θα φτάσω πάλι κάτω στο μηδέν; Παίρνει μια βαθιά αναπνοή και ξαναρχίζει το σκαρφάλωμα. Με μια διαφορά. Τώρα ξέρει τι θέλει. Είναι πιο αποφασισμένος από ποτέ. Γλιστρά στις πετρούλες και δεν τα παρατάει. Αντιθέτως, γίνεται πιο δυνατός. Συνεχίζει ανενόχλητος, σκεπτόμενος μόνο ότι θα τα καταφέρει...

Και όντως, να που βρίσκεται τώρα εκεί που θα ήθελε ο καθένας μας να είναι, εκεί που η θέα δεν έχει υπάρξει ομορφότερη. Βρίσκεται πάνω στην κορυφή του βουνού.

Γεωμήρα Αλιγιά

Βοήθεια

Θέλω να τρέξω προς την πόρτα
Έξω θα βρω καλύτερη τύχη
Μα κάτι με κρατάει πίσω
Φταίει που δε μπορώ πια να περπατήσω;
Φταίνε οι μαύρες σκέψεις μου και το πηχτό σκοτάδι;
Τα έπιπλα στο σαλόνι, σαν μαύρες σκιές με κοιτάνε
Οι ψευδαισθήσεις μου, σαν μαύροι δαίμονες παραμονεύουν να με φάνε
Και η ελπίδα, στέκει αγέρωχη στην πόρτα, τα μάτια της γεμάτα σπίθες
Με παρακαλεί να φύγω,
μα το σκοτάδι δε την αφήνει να με δει
- Φύγε όσο προλαβαίνεις, το θερίο δεν έχει επιστρέψει σπίτι ακόμη
- Μα δεν μπορώ. Δε με βλέπετε; Είμαι κοκκαλωμένη, αλυσοδεμένη, με το κεφάλι στην αγχόνη
Εσύ για μένα έχεις πεθάνει

Κι εγώ θα πεθάνω τελευταία...

Vassi

ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΣ

Ένας πρωταθλητής ανάμεσά μας!

Εμμανουήλ Φωτιάδης

Έχουμε τη χαρά να φοιτά στο σχολείο μας ένας πρωταθλητής της πυγμαχίας. Ο Εμμανουήλ Φωτιάδης, μαθητής της Β' τάξης του 2ου Γενικού Λυκείου Κηφισιάς, ξεκίνησε την πυγμαχία το 2020. Το 2022 αγωνίστηκε για πρώτη φορά σε πανελλήνιο πρωτάθλημα και έκτοτε επιτυγχάνει συνεχόμενες πρωτιές σε πανελλήνιο και πανευρωπαϊκό επίπεδο. Πριν από λίγο καιρό, μάλιστα, κατάφερε να κατακτήσει το χάλκινο μετάλλιο στην κατηγορία του στο Παγκόσμιο Πρωτάθλημα του 2023, το οποίο διεξάχθηκε στην Αρμενία.

Σε ερώτηση για τα μελλοντικά σχέδια και στόχους του, απάντησε αφοπλιστικά: «Αγαπώ αυτό το άθλημα τόσο πολύ που νιώθω ότι δεν μπορώ να ζήσω αν δεν είμαι μέρος της ιστορίας του. Μέσα από τις επιτυχίες μου θέλω να δείξω στους άλλους αθλητές ότι όλα είναι δυνατά με σκληρή προπόνηση, αφοσίωση και πειθαρχία. Ο βραχυπρόθεσμος στόχος μου είναι να καταλάβω την πρώτη θέση στην κατηγορία μου στο Παγκόσμιο Πρωτάθλημα Πυγμαχίας. Όμως το μεγαλύτερο όνειρο και κίνητρο για μένα είναι να κατακτήσω το χρυσό μετάλλιο στους Ολυμπιακούς Αγώνες και να κάνω τη χώρα μου και την οικογένειά μου περήφανες».

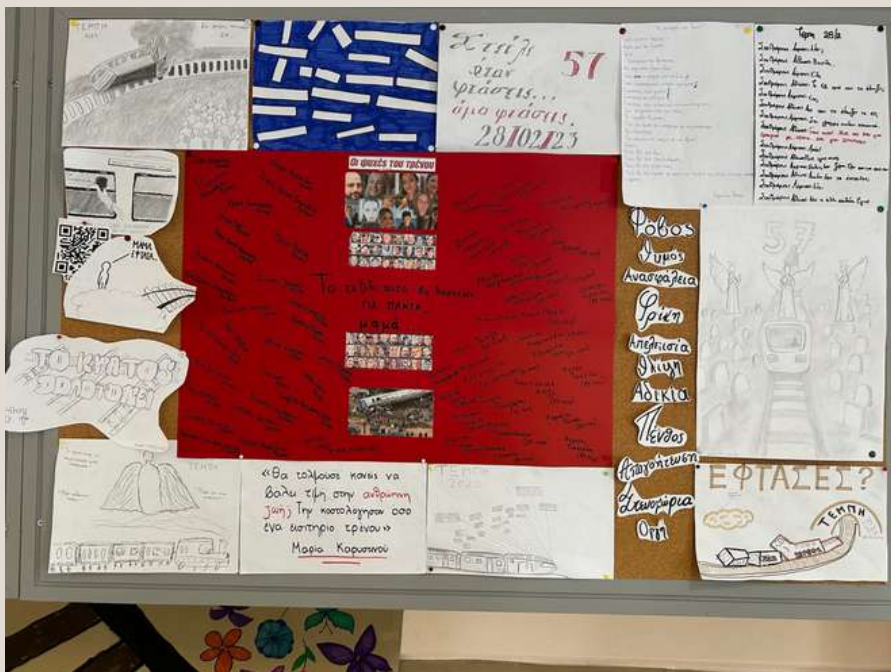
Ευχόμαστε στον Μανώλη Φωτιάδη να πετύχει τον στόχο του και να κατακτήσει κάποτε «το ωραίο, το μεγάλο και το αληθινό» ολυμπιακό μετάλλιο που ονειρεύεται. Αλλά κυρίως να μη σταματήσει ποτέ να ονειρεύεται και να αγωνίζεται.

Η συντακτική ομάδα

ΚΟΙΝΩΝΙΑ

28 Φεβρουαρίου – Ημέρα μνήμης για το δυστύχημα στα Τέμπη

Οι μαθητές του σχολείου μας εξέφρασαν με συναισθηματική ωριμότητα αλλά και εφηβική ορμή το πένθος, το συλλογικό τραύμα και το κοινό αίσθημα για απόδοση δικαιοσύνης με πολλούς τρόπους και μέσα. Παρακάτω παρουσιάζονται μερικές φωτογραφίες που αποτυπώνουν τις δράσεις και τις δημιουργίες τους.

Η παιδαγωγική στον κινηματογράφο: Από τον «Κύκλο των χαμένων ποιητών» στα «Παιδιά του χειμώνα»

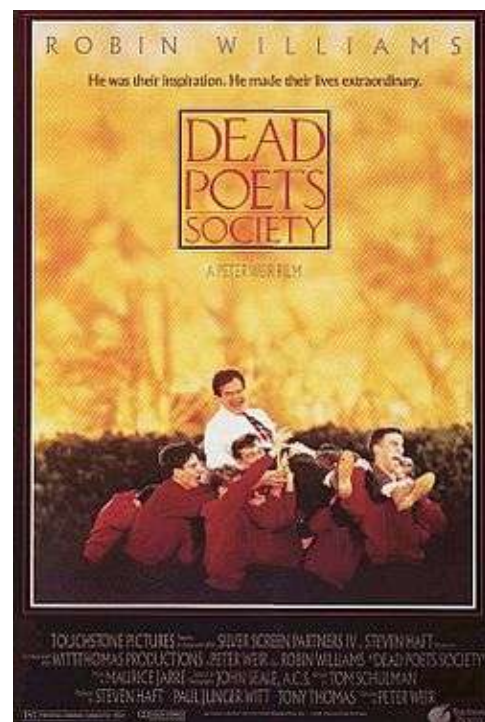
Ο αμερικάνικος κινηματογράφος μας δίνει συχνά ταινίες που διαδραματίζονται σε σχολεία, με πρωταγωνιστές καθηγητές και μαθητές. Πολλά τα στερεότυπα, πολλές οι επαναλήψεις του ίδιου μοτίβου, πολλές οι επιρροές και οι διακειμενικές συνδέσεις. Όμως, μέσα στην allamerican «σούπα» της κινηματογραφικής σχολικής μυθοπλασίας, είναι κάποιες ταινίες που ξεχωρίζουν για την ειλικρίνεια και τον ουμανισμό τους. Θα ήθελα να σταθώ σε δύο από αυτές και να φωτίσω κάποιες φανερές ή λιγότερο φανερές συγγένειες μεταξύ τους. Μιλώ για την – κλασική – πλέον ταινία «Ο κύκλος των χαμένων ποιητών» (Πίτερ Γουάιαρ, 1989) και την πρόσφατη «Τα παιδιά του χειμώνα» (Αλεξάντερ Πέιν, 2023). Σας προτείνω, μάλιστα, να τις δείτε διαδοχικά και να τις αφήσετε να «συνμιλήσουν» μεταξύ τους. Με λίγα λόγια, σας προσκαλώ να τους ρίξετε μια δεύτερη, πιο «παιδαγωγική» ματιά. Δεν είναι δύσκολο αυτό, αν σκεφτείς ότι όλοι οι άνθρωποι σε διάφορες φάσεις της ζωής μας είμαστε και δάσκαλοι και μαθητές!

Στην πρώτη και παλαιότερη ταινία, πρωταγωνιστής είναι ο καθηγητής λογοτεχνίας Κίτινγκ, που έρχεται σε ένα ελίτ, αυστηρό και αποστειρωμένο σχολείο της Νέας Αγγλίας, για να ταράξει τα νερά, φέρνοντας «καινά δαιμόνια». Η παιδαγωγική του είναι μαθητοκεντρική μέχρι το μεδούλι, αλλά και παραδόξως απόλυτα δασκαλοκεντρική! Λειτουργεί ηγετικά, ως εμπυρωτής και καταλύτης και πρότυπο/παράδειγμα, καθώς παίρνει την αποκλειστική ευθύνη της ανατροπής των παραδοσιακών παιδαγωγικών και κοινωνικών πλαισίων μέσα στο σχολικό περιβάλλον. Ανοίγει τον δρόμο της «επανάστασης», πνευματικής και κοινωνικής, για τους μαθητές του, σκηνοθετώντας αυτοσχεδιαστικά τη σχολική τους καθημερινότητα. Στο «αιέν αριστεύειν» αντιπαραθέτει σκανδαλωδώς το «άδραξε τη μέρα» (carpediem). Με τον επικουρικό ευδαιμονισμό του κοντράρει τις αρχές του καπιταλισμού στην έδρα του (ένα σχολείο για τους πλούσιους και ισχυρούς της χώρας, που εκπαιδεύονται για να διοικήσουν και να βγάλουν χρήμα). Είναι σαγηνευτικός και πειστικός, είναι σοφός και μαζί αθώος, είναι κυρίως ριψοκίνδυνος. Το τέλος σχεδόν αναμενόμενο (ένα αν-/κατ-εστραμμένο χολιγουντιανό χάπι εντ, αφού περιλαμβάνει την αυτοκτονία ενός μαθητή και την απόλυση του καθηγητή), αλλά αλίμονο, Ο captainmycaptain, στην παιδαγωγική πράξη τίποτα δεν πάει χαμένο. Υπάρχουν σπόροι που θα φυτρώσουν κάποτε, μοιάζει να υπαινίσσεται το σενάριο. Μην απελπίζεστε, «achangeisgonnacome» – όπως κήρυττε γλυκά στο εμβληματικό τραγούδι του ο SamCook το 1964. Η ιστορία της ταινίας τοποθετείται στο 1959. Σημειολογικά μιλώντας, ένα «τσακ» λίγο πριν την έλευση της κοσμογονικής δεκαετίας του 1960, μιας δεκαετίας σημαντικών κοινωνικών και πολιτικών, άρα και πολιτιστικών/εκπαιδευτικών κινήσεων και αλλαγών.

Ερχόμαστε τώρα στην πρόσφατη ταινία «Τα παιδιά του χειμώνα». Κι εδώ η δράση τοποθετείται το 1970 σε ένα σχολείο-οικοτροφείο της Νέας Αγγλίας για παιδιά μεγαλοαστικής καταγωγής, κατά κύριο λόγο. Ειρωνικά, θα έλεγε κανείς, η δεκαετία του 1960 έχει φτάσει στο τέλος της, με όλες τις σημαντικές «επανάστασεις» της, αλλά το περιβάλλον αυτού του σχολείου δεν απέχει και πολύ από εκείνο του 1959 στην προηγούμενη ταινία. Ας λάβουμε υπόψη ότι η εκπαίδευση είναι εκείνη που τελευταία ακολουθεί τις οικονομικο-κοινωνικές αλλαγές, καθώς μοιάζει να είναι από τη φύση της κάπως... δυσκίνητη. Εντάξει, βλέπουμε τα μακριά χίτικα μαλλιά των μαθητών, ακόμη και ναρκωτικά, αλλά και πιο ελευθεριάζουσες συμπεριφορές. Ωστόσο η δομή του σχολείου μοιάζει ίδια και απaráλλαχτη. Πρωταγωνιστής εδώ είναι ο καθηγητής Χάναμ, ο οποίος διδάσκει αρχαία και ιστορία. Στα χνάρια άλλων χαρακτήρων δύστροπων, μοναχικών και συναισθηματικά τσιγκούνηδων (Εμπενίτζερ Σκρουτζ κτλ.), μας αφήνει να καταλάβουμε πως αγαπά με πάθος το γνωστικό του αντικείμενο, αλλά σχεδόν απεχθάνεται τους μαθητές του. Το εύρημα γνωστό και δοκιμασμένο. Η αναγκαστική συνύπαρξη με έναν παραμελημένο καταθλιπτικό μαθητή του κατά τη διάρκεια των χριστουγεννιάτικων διακοπών ξυπνά την ανθρωπιά του, βγάζει στην επιφάνεια την πατρική του διάθεση, τον μεταμορφώνει. Ο μαθητής γίνεται «καθρέφτης» του, γι' αυτό και αυτοσκοπός. Η διδασκαλία δεν έχει καμία αξία πλέον, αν δεν επενδύεται από το βαθύτερο αίσθημα ανθρώπινης συγγένειας, τη γονεϊκή φροντίδα και, τελικά, την αυτοθυσία. Όλα αυτά θα ήταν αόριστα ηθοπλαστικά, αν δεν δίνονταν από τον σκηνοθέτη και τους ηθοποιούς με τόσο αφοπλιστικό και αληθινό τρόπο. Επιπλέον, υπάρχει η άτιμη η «ήττα» (απόλυση) του καθηγητή που έρχεται και ισορροπεί τα πράγματα στο τέλος. Όπως και στον «Κύκλο των χαμένων ποιητών», άλλωστε.

Η «παιδαγωγική της ήττας», λοιπόν. Και οι δύο καθηγητές στην τελική σκηνή των ταινιών πακετάρουν και αναχωρούν, «αποβληθέντες» από το σύστημα που δεν συγχωρεί υπερβάσεις ή παραβάσεις. Και «εξαφανίζονται», δεν ξέρουμε πού πηγαίνουν, τι απέγιναν. Αδιάφορο. Φτάνει που υπήρξαν, που στάθηκαν, που πέρασαν, μοιάζει να συνηγορούν και οι δύο ταινίες. Κάπως σαν να λένε: Ο παιδαγωγός είναι ένα νοερό σκαλοπάτι, τίποτα περισσότερο, τίποτα λιγότερο. Εν τη απουσία του μπορεί να είναι πιο χρήσιμος. Στην αποτυχία του μπορεί να είναι πιο ανθρώπινος. Και τελικά, η διδασκαλία αποκτά υπόσταση όταν έχει ξεθωριάσει η ανάμνηση της διδακτικής διαδικασίας και έχει μείνει το ανεξίτηλο περίγραμμα της ανθρώπινης παρουσίας. Δείτε (πάλι; - γιατί όχι;) τις δύο ταινίες. Ίσως να συμφωνήσετε μαζί μου!

Χρύσα Κούτρα, φιλόλογος

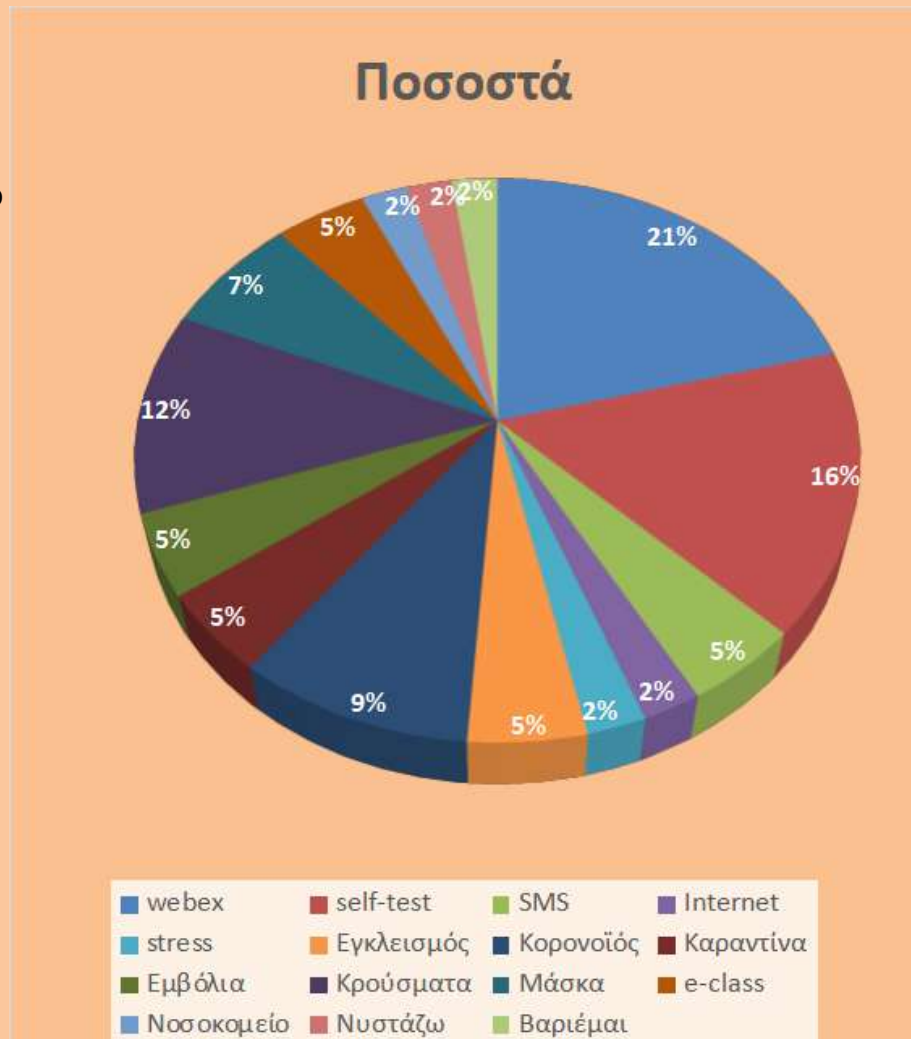
ΓΛΩΣΣΑ

Το λεξιλόγιο της πανδημίας

Αποτελέσματα μιας γλωσσολογικής έρευνας
στο Α1 τμήμα του 2ου ΓΕΛ Κηφισιάς

Η έρευνα πραγματοποιήθηκε με ερωτηματολόγια και αποκάλυψε ότι οι λέξεις που χρησιμοποιήθηκαν περισσότερο από τους μαθητές στη διάρκεια της πανδημίας του κορονοϊού είναι οι εξής:

- Webex
- Self-test
- SMS
- Internet
- Stress
- Εγκλεισμός
- Κορονοϊός
- Καραντίνα/lock-down
- Εμβόλια
- Κρούσματα
- Μάσκα
- E-class
- Νοσοκομείο
- Νυστάζω
- Βαριέμαι

Φαίνεται πως στην εποχή της καραντίνας το σημαντικότερο στη ζωή αρκετών μαθητών ήταν η εκπαίδευσή τους, η οποία εκείνη την εποχή μπορούσε να πραγματοποιηθεί αποκλειστικά μέσω της εφαρμογής Webex

Κατά την εφηβική ηλικία ένας έφηβος περνά από διάφορες φάσεις, μια εκ των οποίων είναι και ο προβληματισμός. Τι μπορεί να προβληματίζει ένα παιδί σε μια από τις ομορφότερες περιόδους της ζωής του; Αποφασίσαμε, λοιπόν, στην τάξη μας να κάνουμε μια διερεύνηση σχετικά με το τι προβληματίζει τους εφήβους και χάρη στα αποτελέσματα καταλήξαμε σε κάποια συμπεράσματα.

Δεν υπάρχει αμφιβολία ότι το σχολείο είναι ένα αναπόφευκτο, μεγάλης σημασίας κομμάτι στη ζωή των εφήβων, στο οποίο περνούν και αρκετό χρόνο. Τα μαθήματα και οι υποχρεώσεις συνεχώς αυξάνονται και το άγχος κορυφώνεται. Η σχολική επίδοση προβληματίζει τους εφήβους ανεξαρτήτως των βαθμών και των ενδιαφερόντων τους. Αυτό συνήθως συμβαίνει είτε επειδή ασκούνται πιέσεις από τους γονείς, είτε λόγω ανησυχίας για τη μετασχολική ζωή (επάγγελμα). Είναι ευρύτατα διαδεδομένη η άποψη ότι όποιος αποτυγχάνει στο σχολείο θα τα βρει «σκούρα» στη μετέπειτα ζωή του (πράγμα το οποίο δεν μπορούμε να αμφισβητήσουμε πλήρως). Έτσι, στη διερεύνηση την πρώτη θέση του προβληματισμού των εφήβων κατακτά η σχολική επίδοση.

Παράλληλα, οι έφηβοι και πέραν της σχολικής τους επίδοσης κατακλύζονται από συναισθήματα άγχους και φόβου για το αν θα καταφέρουν να εκπληρώσουν τους στόχους τους και να σταθούν μόνοι τους στα πόδια τους. Φοβούνται την αποτυχία και το τι τους επιφυλάσσει η ζωή, ανησυχούν για το τι θα απογίνουν και πώς θα τα καταφέρουν μόνοι τους. Στη δεύτερη θέση, λοιπόν, έρχεται η ανησυχία για την επίτευξη των στόχων και για το μέλλον.

Στην τρίτη θέση συναντάμε τον κοινωνικό περίγυρο και την κατανόηση από τους γονείς. Ο κοινωνικός περίγυρος αφορά την παρέα. Οι έφηβοι έχουν την ανάγκη να γίνουν αποδεκτοί από τις παρέες τους. Πολλές φορές, όμως, δυσκολεύονται να προσαρμοστούν ανάμεσα σε άλλους συνομήλικους τους. Έτσι, προσπαθούν να ενταχθούν κάνοντας ό,τι χρειαστεί (για παράδειγμα, αλλάζουν τον χαρακτήρα τους, τις συμπεριφορές τους και υιοθετούν νέες συνήθειες). Συγκεκριμένα, αυτό συμβαίνει, καθώς σε μια τόσο ευαίσθητη ηλικία έχουν την ανάγκη για άτομα που να τους αγαπούν και να τους νοιάζονται. Ψάχνουν να βρουν την αλληλοκατανόηση, την οποία συχνά στερούνται από τους γονείς τους.

Η εφηβεία είναι η μεταβατική ηλικία ενός ανθρώπου κατά την οποία ένα παιδί από τη φύση του αρχίζει να ανεξαρτητοποιείται από τους γονείς του. Κατά βάθος, όμως, τους έχουν ανάγκη περισσότερο από ποτέ για να αποφευχθεί ο κάθε κίνδυνος με τον οποίο θα βρεθούν αντιμέτωποι. Οι έφηβοι εμφανίζουν ανησυχίες πάνω στη σχέση τους με τους γονείς. Ζητούν κατανόηση και ψυχραιμία. Ζητούν ένα χέρι βοήθειας, το οποίο να είναι εκεί για να καθοδηγεί και να απλώνεται στις δύσκολες περιστάσεις για να τραβήξει πάνω στην επιφάνεια τον έφηβο, όταν νιώθει ότι βυθίζεται στο κενό και χάνεται. Ζητούν να ακούσουν ένα «Είμαι περήφανος για σένα».

Είναι ευρέως αποδεκτό ότι ένα από τα κύρια θέματα που απασχολούν τους εφήβους είναι η εξωτερική τους εμφάνιση. Να που, όμως, στη διερεύνηση λαμβάνει την τέταρτη και τελευταία θέση. Οι έφηβοι ανησυχούν και για την εμφάνισή τους, απλά λιγότερο σε σχέση με άλλα ζητήματα. Το σώμα των εφήβων υφίσταται διάφορες αλλαγές, οι έφηβοι προσπαθούν να το αγαπήσουν και να το γνωρίσουν. Ανησυχούν για τα κιλά τους, για τα σπυράκια τους και για τα χαρακτηριστικά τους. Επηρεάζονται άμεσα από τα ΜΜΕ και «τα πρότυπα» τους, καθώς θέλουν να μοιάσουν σε αυτά και γι' αυτό συγκρίνουν τους εαυτούς τους με αυτά τα πρότυπα. Η διαφορετικότητα τους προκαλεί φόβο για την τυχόν επίκριση από τους άλλους συνομήλικούς τους.

Από όλα τα παραπάνω γίνεται φανερό ότι οι κύριες ανησυχίες των παιδιών στην εφηβική τους ηλικία είναι η σχολική επίδοση και οι υποχρεώσεις τους, το άγχος για την επίτευξη των στόχων τους και για το μέλλον που τους περιμένει, ο κοινωνικός περίγυρος, η κατανόηση από τους γονείς και η εξωτερική τους εμφάνιση. Συμπεραίνουμε, επιπλέον, ότι η εφηβεία είναι μια ηλικία με πολλές αντιφάσεις, καθώς τα παιδιά θέλουν να ανεξαρτητοποιηθούν από τους γονείς τους, όμως ταυτόχρονα τους χρειάζονται περισσότερο από ποτέ. Λογικό, λοιπόν, τα παιδιά να προβληματίζονται και να έχουν μια συναισθηματική ανισορροπία, αφού μαθαίνουν να αντεπεξέρχονται μόνοι τους στα προβλήματά τους και δεν κρύβονται πλέον πίσω από τους γονείς τους.

Γεωμήτρα Αλιγιά

Η ψυχολόγος του σχολείου μας προτείνει...

Ο Παγκόσμιος Οργανισμός Υγείας έχει προκρίνει τη Συμπεριληπτική Ολόπλευρη Σεξουαλική Αγωγή για την εκπαίδευση, ως βασικό συντελεστή ενίσχυσης της σεξουαλικής, ψυχικής & σωματικής υγείας και συνάμα ως βάση για την αποφυγή/τον περιορισμό της σεξουαλικής κακοποίησης/ παραβίασης/βίας.

Ένα κεντρικό θέμα που καλούμαστε να επεξεργαστούμε - και - στα σχολεία σε αυτήν την κατεύθυνση είναι το ζήτημα της συναίνεσης. Με το βίντεο που ακολουθεί μπορούμε μέσα από μία εύληπτη αναλογία να κατανοήσουμε συμπεριφορές και όρια:

<https://www.youtube.com/watch?v=YmW6WgwsM9Y>

Βάλια Μαστοροδήμου
Ψυχολόγος MSc - Ψυχοθεραπεύτρια
υπ. διδάκτορας Παντείου Πανεπιστημίου

Αλήθειες με τη Μαρία

Θρήνος για τη Μαρία. Κάποιος ψέκασε τα μαρούλια της με φυτοφάρμακο!

Η Μαρία αναστατωμένη δηλώνει: «Κάποιος ψέκασε τα μαρούλια μου με φυτοφάρμακο. Είμαι σίγουρη ότι το έκανε η αδελφή μου, γιατί νομίζει ότι της έφαγα το σαλάμι. Πώς μπόρεσε;! Ήταν και βιολογικά.»

Η αδελφή της λέει: «Είμαι σίγουρη πως εκείνη τα ψέκασε, για να με κατηγορήσει. Πρώτα το σαλάμι και μετά αυτό;! Αυτή η κοπέλα έχει σκοπό να με ξεκάνει! Νομίζει ότι είναι ανώτερη. Όμως δεν είναι. Άσε που την περνάω και ένα κεφάλι.»

Το δράμα συνεχίζεται, καθώς η Μαρία αναγκάζεται να φάει... μπρόκολο.

Δείτε στο επόμενο τεύχος: Η Μαρία δεν μπορεί να φτάσει τα μπισκότα στο πάνω ράφι.

Captain Starlight